

Pedagogisch-educatief werkplan peuteropvang de Empel Start

Algemene informatie over de Empel Start

Peuteropvang de Empel Start is gehuisvest in een klaslokaal bij basisschool de Empel aan de Melkerstraat 1 te Erp.

De peuteropvang heeft de beschikking over een gezellig en royaal lokaal met aangrenzend een hal waarbij ook door de peuters gespeeld mag worden. Om de samenwerking en de overgang van peuters naar kleuters te bevorderen worden er regelmatig gezamenlijke activiteiten ondernomen. Naast de groep is een aangrenzende sanitaire ruimte. De buitenruimte wordt gedeeld met de kleuters. Samen met de onderbouw wordt gekeken naar veilige speelmomenten met de peuters.

Openingstijden

De peuteropvang is 40 weken per jaar geopend, tijdens de schoolvakantie zijn wij niet geopend. Het vakantierooster wordt aan ouders in het Ouder Portaal bekend gemaakt. Studiedagen en andere schoolvrije dagen is de peuteropvang wel geopend. Alle kinderen worden deze twee dagdelen verwacht, 1 dagdeel wordt niet aangeboden.

De Empel Start is geopend:

Maandagochtend	08.25 uur tot 12.25 uur
Woensdagochtend	08.25 uur tot 12.25 uur
Dinsdagochtend	08.25 uur tot 12.25 uur
Donderdagochtend	08.25 uur tot 12.25 uur

Er zijn maximaal 16 kinderen aanwezig met 2 pedagogisch medewerkers.

Omvang, leeftijdsopbouw en groepsgrootte

De Empel Start heeft 2 groepen. Het lokaal is ingericht om de ontwikkeling van de peuters te stimuleren. Op de groep zijn maximaal 16 kinderen aanwezig in de leeftijd tussen de 2.3 jaar en de 4 jaar. Er werken twee vaste pedagogisch medewerkers op de groep. De samenstelling van de groep is altijd hetzelfde. Op Dinsdag en Vrijdag werkt er 1 pedagogisch medewerker met max. 8 kinderen. Kinderen met een VE-indicatie komen vier dagdelen bij de Empel Start.

Dagindeling/ werkwijze

De kinderen worden bij binnenkomst verwelkomd door de pedagogisch medewerker. Na kort 'gespeeld' te hebben met de ouders, nemen de kinderen afscheid. Ouders hebben de tijd om eens rustig rond te kijken waar we mee bezig zijn, kan er even meegespeeld worden met hun peuter en is er tijd voor een praatje met de pedagogisch medewerker. Daarna worden de kinderen door de pedagogisch medewerkers uitgenodigd om te gaan zitten en wordt het signaaliedje 'goedemorgen' samen gezongen. De namen van de kinderen worden genoemd en iedereen wenst elkaar om de beurt goedemorgen. Hiermee is ook de presentielijst gecontroleerd. Elke ochtend is een peuter het hulpje en mag gedurende de ochtend bij een aantal activiteiten helpen. Dit is bevorderlijk voor de persoonlijke competentie. Daarna wordt aan de hand van de dagritmekaarten verteld wat er die ochtend op het programma staat en hierbij is speciale aandacht voor het Piramide-project. Dan gaan de kinderen meestal vrij spelen, wordt er in kleine groepjes een geplande activiteit uitgevoerd en uiteraard weer met elkaar opgeruimd. Elke wisseling van activiteit wordt daarbij door een signaaliedjes aangekondigd. Vervolgens wordt er in de kring fruit gegeten en gedronken en gaan we buitenspelen. Dan wordt de ochtend weer afgesloten in de kring. Bij het naar huis gaan lopen we met de kinderen aan het veiligheidskoord naar buiten.

Verdi Start kiest voor een vaste dagindeling omdat structuur en ritme belangrijk zijn voor peuters. Het geeft hen houvast, het is herkenbaar en ze ontwikkelen hierdoor min of meer een gevoel voor tijd. Het gebruik van signaal liedjes en dagritme kaarten biedt de voor peuters belangrijke voorspelbaarheid. Ook de wijze van communiceren (pedagogisch medewerker-kind, pedagogisch medewerker-ouder, pedagogisch medewerker-pedagogisch medewerker en kind-kind) draagt bij aan de emotionele veiligheid van peuters. Communicatie wordt afgestemd op het kind. We luisteren actief naar een ander, we leggen dingen uit, geven instructies en reageren positief wanneer een kind contact zoekt.

Bij de dagindeling is er aandacht voor de diversiteit bij peuters (kwetsbare kinderen, kinderen met een beperking, culturele verschillen, verschillen jongen/meisje). En dit is vooral merkbaar bij afscheidsfeestjes, verjaardagen, eet- en drinkmomenten.

Wennen

De eerste keren op een peuteropvang zijn altijd spannend. Zowel kinderen als ouders moeten wennen en vertrouwd raken aan een nieuwe situatie: de peuteropvang, de dagindeling, de pedagogisch medewerkers en de andere kinderen. Dit is de basis voor het kind om zich emotioneel veilig te gaan voelen en zijn nieuwe omgeving te ontdekken. Daarom wordt er voor dit wenproces rustig de tijd genomen.

Hoe de wenperiode eruit ziet, is afhankelijk van de leeftijd en de aard van het kind. Ouder en kind worden binnen uitgenodigd in de groep, ouder vertrekt en komt het kind na een uurtje weer ophalen. De pedagogisch medewerkers van de groep zorgen ervoor dat er altijd extra tijd en aandacht is voor het nieuwe kind en de nieuwe ouders. Er wordt goed in de gaten gehouden hoe het kind zich voelt. Als het nodig is, wordt extra steun of troost geboden. Als de ouder een kind huilend “moet” achterlaten, bieden we altijd aan om na een (half)uurtje even te bellen om te vertellen hoe het gaat of kan de ouder ons bellen om te informeren. De pedagogische medewerker helpt het nieuwe kind met het dagritme en de rituelen. Er wordt goed gekeken naar de behoefte van het kind. Nieuwe kinderen worden betrokken in het spel van de groepsgenootjes, zodat zij contacten kunnen leggen of kijken naar de kinderen. De pedagogisch medewerkers hebben extra aandacht voor de ouder met het ophalen en brengen, door een gesprek aan te gaan.

Met de ouders wordt de afspraak gemaakt om de eerste keren op tijd aanwezig te zijn bij het ophalen, zodat het kind weet dat hij altijd weer opgehaald wordt. We adviseren ouders ook om het afscheid kort te houden maar wel duidelijk te zijn. Als er sprake is van extreme problemen tijdens de wenperiode, maken we samen met de ouders een handlingsplan. Als een kind in aanmerking komt voor VVE is er eerst een wenperiode in één groep van minimaal 6 weken.

Na de 6 weken beginnen we met observeren via het leerlingvolgsysteem ‘Kijk!’. We observeren hierbij 11 ontwikkelingsgebieden (o.a. omgaan met zichzelf en anderen, spraak/taalontwikkeling, grove en fijne motoriek). Registratie vindt vervolgens plaats in mei en/of november. Ouders krijgen dan een rapport mee naar huis. Pedagogische medewerkers vragen aan ouders of ze naar aanleiding van het rapport een gesprek willen (1 keer per jaar, VE kinderen 2 keer per jaar). Uiteraard kunnen de ouders altijd op een ander moment een gesprek aanvragen met een van de pedagogisch medewerkers.

Voeding

Alle kinderen nemen van thuis een stuk (gesneden) fruit mee. Het fruit wordt in een bakje met naam in de rugtas meegegeven. Wij adviseren ouders om druiven en tomaten in de lengte doorgesneden mee te geven. In de dagindeling zit het drinken en fruit moment als vast onderdeel. Eerst gaan alle kinderen handen wassen. Het hulpje deelt alle tassen uit. Het bakje leggen ze kinderen onder de stoel totdat iedereen zijn/haar fruit heeft. Met z`n allen zingen we het liedje “samen eten”. De kinderen maken hun bakje open en beginnen met fruit eten. Indien kinderen hulp nodig hebben doen de pedagogische medewerkers het een keer voor zodat kinderen het zelf kunnen leren. Kinderen helpen elkaar ook. Als een kindje klaar is met het fruit eten, mag zij/hij het fruitbakje terug in de tas stoppen en daarna wachten we met elkaar tot iedereen klaar is. Na het fruit eten drinken we met elkaar water.

Tijdens de fruitkring is er tijd om samen te praten over de dag of de bijzonderheden die de kinderen hebben meegemaakt. De peuteropvang wil gezonde voeding stimuleren; om die reden drinken alle kinderen water en krijgen ze fruit.

Vertrouwen

De pedagogisch medewerkers van Verdi Start proberen, zoals beschreven in het pedagogisch-educatief beleidsplan, zoveel mogelijk rekening te houden met wat het kind kan, weet, voelt en wat haalbaar is binnen de gegeven situatie. Ieder kind ontwikkelt zich op zijn of haar eigen manier al naar gelang aanleg en temperament. Het is hierbij van belang dat de groep veiligheid en vertrouwen biedt aan elk kind. In de praktijk betekent dit dat de pedagogisch medewerkers tijdens het spelen de peuters ruimte geven. Ze laten de kinderen zelf spelen, samen ruzies oplossen, kiezen en ontdekken voor zover dit kan. De pedagogisch medewerkers sluiten vaak bij de peuters aan tijdens hun spel om samen de wereld te ontdekken met spel en avontuur. De kinderen worden wel gestimuleerd om aan de verschillende activiteiten deel te nemen, maar als ze echt niet willen, hoeft dit niet!

Groepsregels en rituelen

In het omgaan met elkaar hebben de peuters afspraken en regels nodig om sociaalvaardig te worden. De pedagogisch medewerkers stimuleren de peuters tot samenspel en oplossen van kleine conflicten door positieve communicatie. Hiervoor zijn er in de groep regels en afspraken nodig. Bij het opstellen van regels en afspraken gaat Verdi Start uit van de waarden en normen die een belangrijke rol spelen. (vriendelijk taalgebruik, omgangsvormen, op hun beurt wachten en samen delen). Peuters worden via taal (benoemen) en voordoen geholpen in het naleven van de regels. Wij helpen kinderen bij het vinden van hun oplossingen bij problemen.

Activiteiten buiten de stamgroepruimte

De groepsruimte waar de kinderen verblijven wordt de stamgroepruimte genoemd. Op sommige momenten verlaten de kinderen de stamgroepruimte. Dit gebeurt bij het buitenspelen, bij het spelen in de gymzaal of bij een uitstapje. (Bijvoorbeeld herfstwandeling of thema verkeer) Ook bij het spelen op in de hal verlaten de kinderen de stamgroepruimte. De pedagogisch medewerker van de groep begeleidt de kinderen op het moment dat alle kinderen de stamgroepruimte verlaten. Kinderen verlaten de stamgroepruimte ook om samen met de kleuters een thema uit te voeren. Dit is vanwege de leeftijd van de kinderen van korte duur. Zij kunnen samen met kinderen van de kleutergroep een activiteit doen, bijvoorbeeld de kring, een boek lezen of in de thema hoek. De pedagogisch medewerker zal de kinderen die buiten de stamgroepruimte verblijven begeleiden. Wij vinden het belangrijk dat de peuters de overstap naar school als vanzelfsprekend ervaren en zijn daardoor bewust bezig met de aansluiting op de kleutergroep. Dit is in de praktijk makkelijk te realiseren omdat de kleutergroep dicht bij de peutergroep gesitueerd is.

VE-Piramide in de praktijk.

VE staat voor Voorschoolse educatie. Het doel van VE is ontwikkelingsachterstanden te voorkomen, dan wel deze zo snel mogelijk aan te pakken. Alle VE-kinderen krijgen elke week 16 uur VE aangeboden. Dit betreft vier dagdelen per week, 4 uur per dag, tijdens de schoolweken (40). In totaal hebben VE-kinderen in 1.5 jaar tijd 960 uur gevolgd.

Wat is Piramide?

Piramide is opgebouwd rondom projecten. Die gaan over vertrouwde dingen, zoals mensen, lente en verkeer. Gedurende het schooljaar worden deze thema aangeboden. Een thema loopt 4 weken, waarbij de verschillende stadia aan bod komen. Volgens de piramide methode is er eerst een oriëntatiefase, daarna het demonstreren, het verbreden en verdiepen van het thema. Hierbij komen alle ontwikkelingsgebieden aan bod en is het mogelijk om aan te sluiten bij de ontwikkelingsfase van het individuele kind. Allerlei verschillende ontwikkelingsgebieden worden hierbij gestimuleerd, zoals taalontwikkeling, persoonlijkheidsontwikkeling en motorische en creatieve ontwikkeling. Peuteropvang de Empel Start, besteed aandacht aan samenwerking met de thema's en stemt een aantal thema's per jaar af met de kleutergroep. Hierdoor kunnen we samen met de kleuters ook aan een thema werken en kunnen we de kinderen die behoefte hebben aan extra uitdaging ook ondersteunen.

De wereld leren kennen door thema's

Piramide is opgebouwd rondom thema's die voor jonge kinderen herkenbaar en aansprekend zijn. Voorbeelden van thema's zijn Mensen, Verkeer, Feest, Ziek en gezond en seizoenen thema's. Elk thema duurt vier weken en is op dezelfde manier opgebouwd. Er wordt eerst kennis gemaakt met thema, de themahoek op de groep wordt ingericht en de groep komt in de sfeer van het thema. Bij het thema Ziek en gezond wordt bijvoorbeeld een ziekenhuis ingericht op de groep en halen we de doktersspullen uit de kast. Naarmate het thema vordert, wordt er steeds meer verdieping aangeboden. Kinderen gaan hierdoor nadenken en meer ontdekken over het thema. Op deze manier leren ze de wereld om hen heen steeds beter kennen!

Verschillende ontwikkelingsgebieden

Het leuke van Piramide is dat gedurende elk thema veel verschillende ontwikkelingsgebieden gestimuleerd worden. Zo is er voor elke leeftijd en elke ontwikkelingsfase iets te leren! In elk thema worden allerlei activiteiten aangeboden die gericht zijn op de verschillende ontwikkelingsgebieden. Denk aan een actieve buitenactiviteit voor de motoriek, een kringgesprek voor de mentale ontwikkeling en een fantasierijk rollenspel voor de creativiteit.

Sommige activiteiten worden met de hele groep uitgevoerd, sommige activiteiten in groepjes en soms zelfs één op één. Daarnaast worden de kinderen geprikkeld om meer over het thema te ontdekken in de speelhoeken op de groep. Zo wordt de huishoek bij het thema Kleding een kledingwinkel of komt de zandtafel op de groep tijdens Zomer. Kijk maar eens rond op de groep welke themahoeken je kunt ontdekken!

Piramide in de praktijk

Dat klinkt allemaal leuk en interessant, maar hoe ziet dit er dan uit op de groepen? Elke week worden een aantal leuke activiteiten gedaan, vaak 's morgens na het fruitmoment of met de oudste peuters na de lunch. De medewerker plant dit zo in, dat zoveel mogelijk kinderen die week aan de activiteiten mee kunnen doen. Misschien denk je bij een "activiteit" al snel aan een knutselwerkje of tekening, dus aan een eindproduct. Maar bij Piramide is dit meestal niet het doel op zich. Tijdens de activiteiten worden de kinderen echt uitgedaagd om te spelen. Hierbij gaat het om plezier, ontspanning en onbevangenheid. Dit gebeurt bijvoorbeeld door voor te lezen, het zingen van een liedje, versjes op rijm of het spelen van een spelletje. De kinderen worden uitgedaagd om spelenderwijs te ontdekken en te leren. De pedagogisch medewerker geeft de kinderen de ruimte om zelf initiatieven te nemen en zelf keuzes te maken tijdens het spelen en onderzoeken.

Volgen en signaleren.

De dagelijkse observaties worden vastgelegd in het kind-volgsysteem KIJK. Hierdoor kunnen de pedagogisch medewerkers de ontwikkeling van de peuters goed volgen. Als een peuter doorstroomt naar basisschool De Empel (of een ander basisschool) worden de gegevens over de ontwikkeling gedeeld met de leerkracht, na toestemming van de ouders. Hierdoor wordt een doorgaande leerlijn met de basisschool gerealiseerd.

Buitenspelen

Met de peuters wordt, afhankelijk van het weer, elke dag buiten gespeeld. Wij vinden het gezond dat kinderen naar buiten gaan. Buiten is het mogelijk om te rennen en te fietsen. Dit kan op het kleine plein dat voor de peuters is ingericht met o.a. een zandbak. Het plein wordt gedeeld met de kinderen van de kleutergroepen van basisschool de Empel. Indien kinderen buitenspelen houden de pedagogisch medewerkers altijd buiten toezicht. Als de onderbouw kinderen gelijktijdig met de peuters buiten zijn, zullen peuters en kleuters samenspelen. Op deze manier wennen de peuters aan de kleuters en aan de kleuterleerkracht(en) die ook buiten zijn.

Ouderbetrokkenheid

In- en uitloop

Tijdens het kwartiertje inloop wordt aan ouders de gelegenheid geboden om samen met de kinderen een activiteit te doen. Dit kunnen bijvoorbeeld klaargelegde spelletjes of (project-)materialen zijn. Voor het kind en de ouders is het fijn om op de hoogte te zijn waar de kinderen op dat moment mee bezig zijn, welke activiteiten er tijdens het thema worden aangeboden. De pedagogisch medewerker vertelt de ouders via kind planner met een verhaal (foto's) wat er die week gebeurd is op de peuteropvang. In

het kwartier in de ochtend is er ook de mogelijkheid om met de mentor te bespreken hoe het met uw peuter gaat. Aan het eind van de ochtend/middag als de kinderen gezamenlijk naar buiten gaan is er even een moment van kort overleg.

Ouderparticipatie

In het kader van VVE worden ouders regelmatig betrokken bij het thema. Zij worden op deze manier betrokken bij het reilen en zeilen op de peuteropvang en meestal vinden ouders het erg leuk om te zien hoe hun kind omgaat met leeftijdsgenootjes en deelneemt aan activiteiten.

De pedagogisch medewerkers van de Empel Start geven per thema een nieuwsbrief mee naar huis, met daarin een link naar boeken of een filmpje e.d. om de ouders betrokken te houden bij het thema. Hierdoor kunnen ouders het thema ook thuis met het kind bespreken. De platen van logo 3000 worden toegevoegd voor ouders om thuis met het kind te bekijken.

Van verjaardagen en afscheid nemen wordt zoals gezegd een feest gemaakt waar ouders van harte welkom bij zijn. De ouders nemen geen traktatie meer mee. De pedagogisch medewerkers verzorgen de traktatie, zodat deze voor alle kinderen gelijk is. Wij willen kinderen meegeven dat het feest centraal staat, de aandacht voor de jarige. Daarbij vormt het gezond beleid ook een rol.

Ruilen en extra dagdelen

Ruilen en extra dagdelen afnemen is bij de peuteropvang niet mogelijk.

Ondersteuning van beroepskrachten.

De medewerkers van de Empel Start worden ondersteund in hun pedagogische handelen door het inzetten van een beleidsmedewerker/ coach. Voor de locatie de Empel Start wordt 50 uur ingezet voor pedagogische beleidsontwikkeling. Voor het coachen van de beroepskrachten wordt bij de Empel Start wordt 5 uur per jaar ingezet.